

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnništvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot (3 avč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije (in oglase sprejema upravnništvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr.). Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Manifestacijski javni shod radi dogodkov na Hrvatskem.

To je bil najlepši shod, kolikor sem jih doživel v Trstu!

Tako je vskliknil včeraj prof. Mandić, ko je glasom, tresočim se od ganotja, sočutja, razburjenosti in hvaležnosti, zaključal večrajši manifestacijski shod.

To je bilo najpristajše označenje večrajšnje manifestacije.

Z okolo 9. ure si mogel opaziti v ulici Coroneo, da se nekaj pripravlja. Možje resnih obrazov in mladeniči vzburjenih lic so hiteli v gruče proti telovadnici »Trž. Sokola«. In gruče so postajale veče in veče, gosteje in gosteje. Okolo 1/2 10 ure je bila pred telovadnico cela množica ljudstva, ki se je v oddelkih usovala v telovadnico. Ob 3/4 10. je bila dvorana že tako natlačena, da ne bi bila niti igla mogla pasti na tla. Množice pa so prihajale dalje in ni bilo druge pomoči, nego da se je del občinstva moral umakniti v sosednje dvorišče, kjer so poslušali skozi okna. Tudi dvorišče se je popolnoma napolnilo. A ljudje so prihajali dalje in dalje. Ti so morali ostati na ulici. Nekaj jih je odhajalo zopet, velika večina pa je vstrajala na ulici pred telovadnico do zaključka shoda, ki je trajal celi dve uri.

Leva ta množica so izražala, kako se zavedajo, da so se sešli v resnem trenutku in v velevažen namen. In kakor so se te množice vedle med izvajanje govornikov, tisti elementarni pojavi ogorčenja proti sistemu na Hrvatskem, tiste grozeče pesti, vsi tisti vskliki, plamteči pogledi — zares na lepši način ni mogel narod naš dati izrazi svojemu sočutju do bratskega naroda. To je bila naravnost divna manifestacija: v prvo pravico — ljubne slovenske duše, ki sovraži krivico in krivičnike; in v drugo naše solidarnosti, naše zavesti, da le ob mejsebojni podpori si moremo izvojevati boljšo bodočnost.

Istrsko politično društvo za Hrvate in Slovence je zastopal njega podpredsednik dr. Dinko Trinajstić iz Pizna.

V veliko zadoščenje — in temu zadoščenju so dajali izraza vsevpjek — je bilo našim ljudem, da so to pot tudi slovenski socijalisti dostojanstveno sodelovali z nami in da so se harmonično pridružili manifestaciji naše javnosti. Mej govorom g. Kopača je naše narodno občinstvo na odkrit način dajalo izraza svojemu zadovoljstvu.

Govorili so: prof. Mandić kakor predsednik shodu, dr. Otokar Rybář v imenu Slovencev, dr. A. Tresić Pavišić v imenu Hrvatov, sodrug Josip Kopač v imenu socijalistov.

Vsi govori so se odlikovali nenavadnim

POD LISTEK. 103

Na rojstni zemlji.

Episal Ksaver-Sandor-Gjalski; prevel M. C. XXXII.

— Sicer pa — ni še izglubljeno. Podpišete vi deca. Lev naj odpotuje takoj na Dunaj in naj uredi stvar primerao.

Vera je hotela nekaj reči, ali ni mogla izustiti Levovega imena.

— Svečo — dejte svečo! — je zaklical zdravnik.

Krtica, ki je bil že mislil na to in priredil voščeničie, je priskočil in pritisnil svečo umirajočemu v roko. Za pol minute je bila Vera brez očeta.

Lev ni vedel, kaj bi storil in kako bi se približal Veri naslednjega dne po pogrebu. Ali sree mu je velevalo, da jej priskoči v njeni žalosti, pa tudi stvar radi posojila je zahtevali, da gre v Dragance, kjer so bili še zbrani vsi otroci Albaničavi. A zopet se je bal, da bo njegova navzočnost deklie-

zanosom, neko posebno toploto, ki se je ob gotovih momentih vekšala tako, da je užgal med poslušalci pravi plamen čustvenih pojavov. Res uprav ganljivo je bilo, kakov duševni, čustveni kontakt je bil med govorniki in poslušajočim narodom.

Govor g. prof. Mandića se je glasil v glavnih potezih:

Slavni zbor! Dragi bratje in prijatelji!

Gospod dr. Rybář in jaz sva vas povabila semkaj, da se pogovorimo o žalostnih dogodkih, ki se vrše sedaj na Hrvatskem. Kakor enega sklicateljev tega shoda me veseli, da ste se v tolikem številu odzvali našemu povabilu. Veseli me tem bolj, ko vidim, kakó naši široki sloji, naše delavske mase — da si siromaki — umejo važnost trenutka in važnost položaja.

Proti običaju, kateremu sledim vedno, odkar nastopam v javnem življenju našega mesta, se hočem v teh svojih izvajanjih posluževati hrvatskega jezika (Viharen, demonstrativen aplavz), da tudi na ta način damo izraza naši ljubezni do naroda hrvatskega in solidarnosti žnjim. (Ponoven in demonstrativen aplavz. Živio klici.) Jaz bi želel celó, da bi bila tu zastopana vsa slovanska plemena in da bi v vsah slovanskih jezikih dali izraza našemu ogorčenju.

Dovolite mi, da osvežim par spominov iz zgodovine. Ko je prenehala dinastija hrvatskih kraljev, si je narod hrvatski iz lastne volje izvolil kralja ogrskega svojim kraljem. V tej skupnosti živimo že 800 let in skupno smo delili usodo — v žalostnih in veselih časih. Ali vsikdar so Hrvatje — kakor se pravi — potezali krajši konce. Tako je bilo vse do nesrečne vojne v letu 1866. Potem pa je postajalo huje in huje. Po ustanovitvi nesrečnega dualizma smo bili Slovani izročeni na milost in nemilost: v Transilvaniji Madjarom, v Cisilajtaniji Nemeem.

Hrvatski narod ima od davno slavno ustanovo svojih banov, ki so igrali prevažno ulogo v zgodovini. Bani Bakač, Zrinsky, Jelačić (Gromoviti slava-klici) so bili obdani tako rekoč kraljevimi sijajem. Ta čast hrvatskih banov pa propada v noveje čase. A v pravo zadnjem času je banska čast padla na tako nizek ničó, da je ban Hrvatske le enostaven uradnik madjarskih ministerstev; ban Hrvatske je le husar madjarskih vlad. Sedanji ban, grof Khuen-Hedervary (Viharji ogorčenja! Vskliki, katerih ni možno reproducirati.) vlada že 20 let, a ko je nastopil, je v saboru izjavil, da bo vladal po načelu: red, delo in zakon! Ali to so bile le besede. Fakično je vladal in vlada po nasprotuem načelu. Njemu ne velja načelo reda, dela in zakona, ampak načelo nasilja, brutalnosti —

mučna in da se še bolj povečajo njene bolečine. Saj jo je videl na grobnju, kako so jo do rakve bolj nosili nego je hčila, kako je bila strašno bleđa, kako ni mogla nikomur izreči ni besede ce na izraženo jej sožalje. A sedaj naj bi jej ona s svojim prihodom in svojo navzočnostjo izzival še spomine na Blansino nesrečo! In ni bilo odlašanja — pa tudi oče mu ni dal miru.

Šla sta tja skupno. Našla sta jih zbrane v prvi sobi — samo Vere ni bilo. Lev se je nadejal, da v splošnem srcanju preide čas manje težko. Zato mu je bilo neugodno, da je ni bilo tu.

Danijel, kakor najstarejši, je nastopil kakor hišni domačie. Veselo je priskočil k Blinjevići in k Levu in vesel se je njiju prihoda, pak je takoj zapovedal, naj donesejo vina. Štefan jima je precej hladno dal roko, in mej tem, ko je Danijel govoril veslega lica, da je letošnje vino tako slabo, a pokojni oče — dober človek, ali slab gospodar — da ni zapustil niti kaplje starega vina — se je Štefan mračnega obraza sprehajal po sobi in je od strani prezirljivo namigaval

tiranstva. (Vihar. Silni pojavi ogorčenja. Najrazgovratnejji naslovi na adresu Khuen-Hedervarya.) Khuen si prizadeva, da vpliva v dvojni sméri po instrukcijah, ki jih dobiva iz Budimpešte: da ubija narod hrvatski matetijalao in politično. V tej dvojni sméri deluje on dosledno. Tako tira narod kraj propada, a narod je siljen, da se brani pred propadom. Osiromašen je gospodarski in oropan političnih pravic. Že volilai red je tak, da je nemogoče, da bi prišla volja naroda do veljave. Komaj mal odstotek onih, ki bi morali voliti, ima res volilno pravico. In med onimi, ki volijo, so na prvem mestu uradniki. Ti pa morajo voliti, kakor diktira vlada. V skupnem saboru v Budimpešti sedi v imenu Hrvatske 40 mamelukov, ki vedno molče in vlečejo bogate dejete. A žalostno je, da četrtna teh so profesorji, ki bi bili poklicani, da vodijo narod in mu vzgajajo značaje. Toda oni glasujejo ponižao in poslušno za vsako nasilje madjarske vlade in njenega pooblaščenca bana grofa Khuen-Hedervarya. (Vrišč!)

Po nagodbi, obstoječi med Ogrsko in Hrvatsko, je poslednja dolžna dajati za skupne potrebe 56% svojih prihodkov, dočim jej 44% ostaja za samoupravo. Možje pa, ki se umejo v finančijelnih stvareh, so izračunali, da je ta »ključ« skrajno krivičen, ker ni v nikakem razmerju z gospodarsko silo Hrvatske in presegla daleč nje davčno moč. In vendar bi tudi ob tem razmerju Hrvatska mogla vspevati, ako bi se sicer pošteno postopalo žajo. Kričeš primer nam daje užitnina na razna živila. Od te gre na Ogrsko najmanje 8 milijonov kron na leto. Hrvatska mora pomagati plačevati državni dolg Ogrske, ki znaša 4 milijarde in 520 milijonov kron. (Vsklikanje.) Za plačevanje drž. dolga daje Hrvatska 18 milijonov kron na leto. A ves ta dolg se je napravil za izključno madjarske interese. Vse je tako uravnano, da služi Ogrski in nje Budimpešti — za uravnavo rek, gradnjo železnice, za pristaniščne naprave na Reki. Od vsega onega dolga, ki ga je napravila Ogrska, ni imela Hrvatska ni novičiča koristi, vendar mora dajati po 18 milijonov kron na leto. Nečuvno je, kako Ogrska izkorišča Hrvatsko in jo pleni. Takim postopanjem jo mora priversti na beraško paleco, ker se hrvatskemu narodu kratijo vsa potrebna sredstva.

Nečuvno je, kakor se na Hrvatskem praktieira svoboda tiska. Hrvatska vlada noče, da bi vnanji svet ni črkice izvedel o nje tiranstvu, o nje nasilju. Zato se listi plenijo, da izgledajo kakor bele plahite. Istotako nečuvno se krati pravica do združevanja. Ko se je narod v svojem obupu dvignil, da bi na javnih shodih in na zakonit način sam manifestiral za finančijelno neod-

otiliji, da je on sam gospodar v Dragancih. Ottilija, kateri se je še poznala nekdanja lepa vnanjost, se je sožaljno posmehovala.

— Kje je Vera? — je prekinil Blinjević brbljajočega Danijela. — Treba da ste vsi tu, ker mi dva sva prišla danes po opravilo.

Otilija je skocčila po Vero, ki je bila po opravilu v dolnjem poslopiju. Vera je došla. Bila je v obrazu bleđa in gibanje jej je izdajalo žalost; od vse nje je prihajala neizmerna tuga. Ona je lina je pričala, da je v hiši žalost. Blinjević jo je objel, Lev pa se jej je le molče priklonil iz svojega kota. V prvi hip jej je bilo nekako ugodno ia sigurno, ko ga je opazila. Žalost po očetu je delovala, da je pozabila na svojo zgodbo z Levom. In ona je vse te dni neprestano hrepenela po njegovi bližini. Včasih je celo razmišljala, kako bi jo mogel Lev tolažiti v njeni boji — in sree jej je hitreje bilo od hrepenenja. Potem pa jej je zopet bilo tako, da se je v dvomu vpraševala, da li jo on ljubi? In misel na pokojno sestro je storila, da je vsakrat misli na Leva podila od sebe. (Pride še).

visnost Hrvatske, je vlada enostavno prepovedovala v-e te shode. Niti shodov po tistem znanem §. ko se izdajajo vabila na imena, vlada ni dovolila. Tako se z nasiljem duši volja naroda. Niti te pravice ne dovoljujejo narodu, da bi smel — prositi! (Pojavlj indigancije.) V najnovjei čas seza drznost madjarske vlade in nje hlapcev na Hrvatskem že tako daleč, da kruto sezajo po največih svetinjah naroda hrvatskega. Na hrvatski vladi so trije povsem samoupravni oddelki, popolnoma neodvisni od Budimpešte. To so oddelki za nauk, pravosodje in notranje stvari. Jedino finančno ministerstvo je skupno za Ogrsko in Hrvatsko. Ali ravno to okolnost izkoriščajo Madjari nečuvno.

V jezikovnem pogledu je Hrvatska popolnoma neodvisna, samostalna. Na vsem hrvatskem teritoriju ima po zakonu pravico edino le hrvatski jezik! In to tudi na skupnih institucijah, kakor so železnice in pošta. V resnici pa vlada po nasilju madjarske vlade in ob sodelovanju hrvatskih renegatov povsodi madjarski jezik. Istemu narodu, ki je prelivl potoke krvi za monarhijo, se sedaj usiljujeta madjaronska vlada in madjarski jezik.

Hrvatski narod ima tudi svojo zastavo. Tudi ta se žali in zapostavlja. Tudi to — usiljevanje madjarske zastave — daja povoda za ogorčenje hrvatskemu narodu. Narod je prosil in prosil, a ko je videl, da vse nič ne pomaga, skočil je sam na noge, da bi zadobil zadoščenje, da brani — zakon! Da — zakon! Narod hrvatski se ni dvignil proti zakonu, ampak da brani zakon. Ali ta korak naroda ima tužne, žalostne posledice. — Zato je naša dolžnost, kakor najbližnim sosedom in bratom naroda hrvatskega, da s posebno resolucijo damo izraza svojemu čutstvu in protestujemo proti nasilnikom. (Živio-klici. Ploskanje in vseobče pritrdjevanje.)

(Pride še.)

Za slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Dunaj, 15. maja 1903.

Do 600 dijakov vseh slovenskih narodnosti se je zbralo dne 14. vel. travna popoldne v »Resource«, na impozantno manifestacijo za slovensko vseučilišče. Kljub temu, da je večina poslancev v domovini in so na Dunaju pristoi preobloženi z delom po odsekih, jih je vendar posetilo shod veliko število: izmeje čeških poslancev Karbus, Skala, Šramek, izmeje jugoslovanskih Ferjančič, Biankini, Pfeifer, Žitnik, Perić, Vuković, Spinčić. Več jih je opravičilo svojo odsotnost, mej njimi Plój, Povše in Plantan. Slednji je pisal zbranemu dijaštvu krasno pismo, kjer pravi mej drugim: Zahtevajte z vso odločnostjo slovensko vseučilišče, do katerega imamo pravico; mi pa, ki stojimo v javnem življenju, stali bomo vedno na vaši strani. Ti slovenska mladež, drži visoko slovansko zastavo in ne obupuj nad bodočnostjo! Zmaga je tvoja, treba le vstrajnosti in solidarnosti.

Shod, ki se je vršil kakor izreden občni zbor akad. društva »Slovenijec«, otvoril je predsednik »Slovenijec«, cand. iur. Rad. Jereb z navdušenim govorom, pozdravil poslance in slovenska akad. društva »Zvonimir«, »Zora«, »Akad. spolek«, »Bukovina«, »Ognisko«, »Ilirija«. Nato je dal besedo prvemu govorniku g. stud. iur. Gregorju Žerjavu, ki je govoril naslednje: Slavna gospoda! Vsako leto enkrat gre kakor vihra skozi srca slovanskega dijaštva. Tedaj opušča svojo pchlevnost in obzirnost in z odločno, plamenečo besedo daja duška svojemu čutu, da je krivica, če moramo Jugoslvanii daleč od domovine, tujei med tujei, životariti na škodo sebi in svojemu narodu. Kedar zakličemo po lastnem vseučilišču, takrat se dvi-

gamo složni kakor eden mož. Danes, po poldrugoletnem predsedku, zbrali smo se isti slovenski akademiki z istim namenom; a v tej dobi pa smo le malo napredovali z ozirom na predmet naših zahtev. Isti so ostali naši nasprotniki, isti smo ostali mi. Isti so še naši argumenti za našo zahtevo. Nasprotniške argumente pa smo že precej omajali. Oni staroznani prigovor o nezmožnosti slovenščine, da ti stopila v službo znanosti, so morali Nemci že sami deti med staro šar- in k večjemu kak »Pommer« ga vlačiti na dan na veselje slušalcev. Celje ima namreč že od nekdaj posebno srečo, da pošilja najsvetlejšje »cerkvene luč« v državni zbor. Tudi prigovor o pomanjkanju znanstvene literature je sto in stokrat izpodbil: dokazali smo, da je ta prigovor circulus vitiosus! Saj ima ravnó univerza naloga, da ustvari Slovincem samoraslo znanstveno literaturo. — Gospod naučni minister govori o tem, kako so univerze »zreli sadovi znanstvenega razvoja, ki se ne da dekretirati«, da iz drugih, nego edino snanstvenih razlogov osnovane univerze nikdar ne prinese dobrega sadu. Zoper njega govori zgodovina. Kajti ravnó ona Nemčija, katero naš naučni minister vedno citira, kaže nasprotaj. V sled politične razkosnosti nemške države je hotela imeti in dobila vsaka država svoje vseučilišče. Vseučilišča so bila osnovana kakor kal, iz katere naj šele vzete znanost, kakor nova kulturna središča na dotlej neobdelani zemlji. In vendar so tako krasno izvrševale svojo nalogo, da je opravičena beseda, da ima Nemčija svoj znanstveni glas zahvaliti ravnó svojim vseučiliščem. Kako niso edino znanstveni razlogi merodajni o ustanovitvi vseučilišč, kaže ustanovitev vseučilišča v Črnoveh, ki gotovo ni »sad razvoja« in izven Avstrije v z univerzami napolnjeni Nemčiji v Štrasburgu.

Govori se nam nadalje o srednjih šolah, katere nam pa isti, ki nam očitajo njih pomanjkanje, še niso dali! Kako farizejstvo leži v tem, smo tudi že dokazali. Vrh tega pa so one nemške srednje šole, ki jih moramo Slovenci obiskovati, tako čudovito urejene, da po nekod izgleda, kakor da bi se nam hotel sistematično jemati naraščaj. Če pomislimo, da med onim narodom, ki je — kakor se nam v tolažbo rado govoričiči — priznana talentiran, le ena šestina dovršuje v normalnem času srednje šole, kar je gotovo nenravno, in če vidimo, da se neke pronasirano slovenske zavode, ker se jih od znanja ne mora zatrejti, hoče uničiti od znotraj, nekako administrativno — postanemo vendar že enkrat bolj pozorni na gimnazije; saj če nam te uničujejo, nam uničijo prvo podlago za univerzo. Poštenost prigovora o profesorjih najde kmalu objasnilo v dejstvu, da o tem, kdo postane d. cent, pri nas v Avstriji ne odloča znanje, ampak je tu merodajna trenutna politična konstelacija: utopista zavemo onega, ki si domišlja, da se bo mogel habilitovati v Gradcu. Isto dokazuje čudovita zgodovina profesura dra. Lorenzonija. Vsi ti gojili protiarargumenti niso nič proti silnim argumentom, ki nujno zahtevajo univerzo v Ljubljani. O teh ne bom razpravljaj danes na široko; omenjam jih le na kratko:

Za nas najtehtnejši argument za univerzo v Ljubljani je njena pomen za narod. Kulturni, pa tudi materijelni napredek, rešitev naroda, nam je zagotovljena z njo. Lahko se reče, da nam je zagotovljena rešitev naroda. Slovinci stopimo v rogo njih, ki samostojno delajo za napredek znanosti. Svoje moči bomo porabljali za re, ne bomo posojali najboljših glav tujcem, kar morem primerjati le s tem, če proletarec posoja zastoj, če druje svoje moči bogatašem. — Za univerzo govori ozir države, ki mora, če misli pošteno, dati narodom tako upravo, tako uradništvo, ki je iz naroda, ki ga ume in bo priljubljen pri njem. Teh more dobiti le z univerzo, kjer se poučuje v narodovem jeziku, in le, če imamo univerzo, bomo mogli producirati zadostno inteligence. Pri nas se ni bati za to, da nastane duševni proletarijat, katerega se gospod naučni minister tako boji, da meni, da ne sme nobenih gimnazij več ustanoviti. Mi Jugoslovani pa ne izpolnjujemo mnogo več nego polovico tistih uradniških mest, ki nam gredo, s sinovi svojega naroda. Argumentom narodnim, znanosti in države, se pridružujejo razlogi, ki govore za univerzo ravnó v Ljubljani: namreč njena prikladna lega in pa sredstva, ki tam čakajo ustanovitelja univerze. To so denarna sredstva, ki jih stavljati na razpolago mesto Ljubljana in

dežela kranjska. Dalje dragocene knjižnice, v katerih je, mimogrede omenjeno, okroglo, polovica takega materijala, ki se ga ne da nakupiti, in katerega dvigniti in darovati znanstvu, bi bila lepa naloga univerze. Za Ljubljano govori njena zgodovina, saj smo tam že imeli vseučilišče. Torej naša danes obnovljena želja ni več le zahteva, ampak tirjatev.

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 18. maja 1903.

Dogodki na Hrvaškem. — Zopet nam je na razpolago zasebno pismo iz Zagreba. Pisec opisuje že bolj ali manje znane dogodke v Zagrebu in povdarja, da se je gibanje tako raztegnilo po vsej kraljevini, da vladi ne zadošča vojaštvo, ki je bilo v deželi sami na razpolago, ampak prihajajo vojaki in orožniki tudi od drugod — iz Ogrske in iz Cislajtije. Osebito je bilo razburjenje v Zagrebu oni dan, ko je bila maša-zadušnica za hrvaška junaka in mučenika — Zrinskega in Frankopana. V Zaprješću so bili zopet izgredi, ker je vlada izzivala narod s tem, da je dala na koldvoru zopet razobesiti madjarsko zastavo. Zopet se je prelivala kri.

Ko je bila v Zagrebu, v cerkvi sv. Marka, maša-zadušnica za siromašnega kmeta Passriča, ubitega od orožnikov v Zaprješću, je bila cerkev natlačena, a tudi ves trg je bil poln občinstva. Na katedrali je bilo nešteto sveč in svetnj. Najbolj se je opazilo venec, ki so ga prinesle devotke iz liceja. Deklice so se razvrstile ob katedrali, kakor da hočejo čuvati svoj venec. Potem so položile krasen venec zagrebške gospe in slednjič akademiki. Med službo božjo so pevali na korn, menjaje se, akademiki in studentije.

Po službi božji so studentije ostale v cerkvi in so klečeli okolo katekalka molile za artev — Khuenovih razmer. A ko so prišle iz cerkve, so jim množice napravile špalir in jih pozdravljale v največem spoštovanju. A ko jim je občinstvo sledilo po gosposki ulici, izražaje jim neprestano svoje spoštovanje, se mlade Hrvatice glasno vsklikale: Živela Hrvatska!

Redarstvo je sicer parkrat skušalo preprečiti to ganljivo demonstracijo, ali ni moglo. Grede proti Jelašičevemu trgu so Jekleta pevala domorodne pesmi. Ali na Markovem trgu je sprevid zadel na postavljen kordon. Pot je zapiral eskadron ulanov, a poleg teh je bilo redarjev in orožnikov.

Dekleta so zavzela pozicijo nasproti vojaštvu in so ponosno in uporno kazala na svoja prsa, na katerih so imela pričvrščeno hrvaško tricoloro: kokarde in petlje. In v ožigled vojaštvu so zapele: Još Hrvatska ni propala! Stražarji na konjih so mrko gledali manje... in isti hip pa je eden policijskih agentov prijel »v ime zakona« eno studentinj in jo proglasil aretirano. Prizor na to je bil neopisen, ko so klicale kakor iz ene duše: Zaprite nas vseh! Aretiranki je bilo kakih 15 let in je iz bolje hiše. A človeku je zalivala kri obraz od srma in ogorčenja, ko je videl, kako je enajst — junakov, oboroženih puškami, sabljami in revolverji, gnali 15-letno dekletce preko vsega Jelašičevega trga v Petrinjako ulico in na policijo. Od junakov, stopsočih ob obeh straneh, sta dva držala dekletce vsaki za eno roko. A za varnost teh junakov je od zadej še marsikaj vojaštvo. Uverjen sem, da niti Angleži niso tako eskortirali kakega ujetega Bura. Občinstvo, indignirano do skrajnosti, je glasno vsklikalo: pfui! Osebito ogorčeno je bilo ženstvo. A mej tam, ko so Khuen-Hedervaryjevi panduri nastopili kakor prave kukavice, nevredni možkega imena, je bilo dekletce — junakinja. Živo sti jej sevati očesi iz pod klobučča. Vedela je dobro, da more in sme biti ponosna. Narod jej je klical: Živela! Za njo so jih tirali še 7 na policijo, a potem nekoliko dijakov. V teku tri četrt ure so 18 oseb eskortirali na policijo, kjer so jih vzeli na zapisnik in začasnó izpustili zopet na svobodo!

Čim doznam, da si dobil to pismo, hočem ti pisati še o groznih stvareh. Toliko pa ti moram še povedati: ako bi danes prišel na Hrvatsko in v Zagreb, misil bi, da si v Macedoniji, oziroma v Solunu. — Ves Zagreb je pod oboroženo silo. Zapiranje je v Zagrebu na dnevnem redu. Povsodi ti bližje nasproti bajoneti in sablje. Po noči se moraš legitimirati: kdo si, kje

si bil, kam greš itd. — Pravo obsedno stanje!

iz uradnega vira se je eporekalo brzojavki, priobčeni tudi v našem listu, da sta bila v Križevcih dva delavea obsojena na smrt in takoj obešena. Listi v Beogradu pa vzdržujejo to vest in priobčujejo celo imeni dotičnih nesrečnejev. J eden se imenuje Jovo Miljatović, drugi pa Mihael Stajnić, prvi je pravoslavne, drugi pa katoliške vere. Bila sta obešena v dvorišču križevaške ječe in sta umrla junaško.

Stajnićeva soproga je znorela, ko je doznala o smrti svojega moža ter je se svojim dojenčkom v naročju pobegnila v bližnji gojzd. Do sedaj jo niso še našli.

Dogodki na Balkanu. Turške čete so te dni zasele mesti Peč in Djakovo, glavni ognjišči albanske agitacije. Predno pa se je Turkom posrečilo zavzeti ti mesti, morali so premagati Albance, kateri so se jim postavili z orožjem in bran. Neka albanska četa je skoraj popolnoma uničila oddelek turške konjice, ki je štela 30 mož. Premagani Albanski ustaši so brzojavno prosili sultana za milost.

Križa v Bolgariji. Zatrjuje se, da iz zroka odstopu kabineta Danev obstoji v sporu med ministrom Radevom in knezom Ferdinandom. Knez je baje pred več tedni zahteval od ministra Daneva, naj odpošlje nekatere bolgarske znanstvenike na neki kongres v inozemstvo. Danev ni hotel knezu ustreči in se je odstavil na žaljiv način. Po svojem povratku iz inozemstva v Sredco zahteval je knez odstop ministra Radeva; Danevov kabinet pa se je izjavil z Radevom složnega in je podal skupno ostavko, katero je knez tudi vsprejel.

Z ozirom na macedonsko vprašanje, v katerem igra Bolgarija jako važno vlogo, in z ozirom na to, da se je pojavila ministerska križa takoj po povratku kneza Ferdinanda iz Pariza, pa je jasno, da so pravi vzroki tej krizi popolnoma drugačni in veliko važnejši, nego je navedeni malenkostni spor med ministrom Radevom in knezom radi nekaterih znanstvenikov. Bržkone politika Danevovega kabineta ni bila v soglasju z rusko-francosko politiko in se je knezu Ferdinandu o njegovem bivanju v Parizu to pojasnilo in mu priporočilo, naj menja kurz svoje politike. Kako se ta kurz sedaj določi, je težko uganiti in to toliko bolj, ker vse kaže, da je bilo ravnó naziranje ministra Daneva bližje rusko-francoski politiki, nego naziranje kneza. Ravnó Danev se je najbolj upiral panbolgarskim težajem kneza Ferdinanda, katere težnje menda tudi Rusiji niso ravnó najbolj po volji. Čudno je torej, da je ravnó rusko-francoska politika pouročila padeč Danevovega kabineta.

Tržaške vesti.

Koncert »Slovenskega pevskega društva«. Kako budna in vedno bolj rastoča je duševna zavzetost našega slovensko-hrvaškega naroda za krasno umetnost v obče, in za posebej, to smo videli sincó v gledališču »Fenice« z lastnimi očmi. In v to ime pomoz! Bog tudi za bodočnost. Naj živa pesem budi bolj in bolj občutljivo in do vzvetno dušo našega naroda in naj ga navdušuje in pripravlja na velika dela narodna, na katero ga zove nedeljna bodočnost!

Na vse strani je bilo gledališče povsem polno. Videli smo poleg odličnjakov v fini obleki našega narodnega delavea in težaka. Videli smo poleg najeleganterjih dam našo navadno prsto ženo, ne samo iz mesta, ampak tudi iz okolice. A kar nas navdaja posebnim zadovoljstvom, je okolnost, da je bil koncert obiskan v velikem številu od častnikov in vojakov. A to dokazuje bistro in jasno, da v prsih naših sinov, tudi če so ta prsa pod vojaško suknjo, bije za svoj narod iskreno in domoljubno srec slovensko.

Da je koncert izpal krasno in dovršeno v vsakega pogledu, to so potrdili neizmerni in oduševljeni aplavzi, s katerimi je prisotno občinstvo gromovito pozdravljalo ne samo naše dične pevke in pevce, kakor tudi gostinjo Jazmilo Gerbičevoin, naravno, uzornega pevovodjo Srečka Bartela, ampak tudi prekrasno vojaško glazbo in njenega izvrstnega kapelnika.

Kar se tiče vspeha v glasbeno-znanstvenem pogledu, to prepuščamo strokovnjaškemu peresu.

Ali tem povodom si dovoljujemo storiti umestno pripombo (ki naj se od strani vseh interpretira kakor naša domoljubna prošnja),

da je sedaj nastal čas, da se slični pevski in glasbeni koncerti v javnih gledaliških prireditvah čim česče, ker to želi ne samo naše slovensko prebivalstvo, ampak vsi v Trstu živeči Slovani.

Mi smo v Trstu doma. To je naša zemlja. Zakaj naj bi naša pesem ne orila javno tu, kjer smo doma, ko prihajajo v Trst razne tuje vsakovrstne gledališčne in druge nam tuje družbe!

Omeniti moramo posebno, da je v gledališču bilo navzoče nenavadno veliko število Hrvatov, Srbov in Čehov. Pa, ko je pod konec koncerta zazvirala godba venec jugoslovanskih napevov, tedaj je iz duš, iz sre, skozi usta vseh navzočih provalilo, gromovito in z orkansko silo, oduševljenje, da sošodni ni mogel čuti soseda, ako je hotel govoriti z njim. Ko je glasba svirala hrvaško himno »Lepa naša domovina«, tedaj je časa narodnega oduševljenja prekipela in se pretvorila v burne valove globoko čutečih slovanskih duš — kakor odmev velike in impozantne predpoludanske manifestacije proti brezprimernemu nasilju, ki je osebito v ta čas trpi veliki hrvaški narod...

Klin s klinom. Minoš teden je izvestno tržaško novinstvo preobračalo svoje ultra civilizovane kogle s tem, da se je zagnalo v tržaške Slovence in v upravo gledališča »Fenice«, ker je ta poslednja odstopila Slovincem omenjeno gledališče.

Že leta 1897 je bil po zaslugi Žida in laskega pedanika Sajem-a navstavljen bojkot, ki je določil, da se ne sme tržaškim Slovincem odstopiti nobenega gledališča! Mi, da govornimo resnice, nismo imeli pri tem bojkotu najmanje materijalne izgube, pač pa so jo imeli oni, ki so nam — v znak svojega velikega liberalizma — zaprli vrata hramov prosvete!

Zraven tega so nam pripomogli do »Narodnega doma« in — ako Bog da — nam pripomorejo s časoma tudi do sloven. gledališča!

V enem istem tednu razpošiljajo naši Lahi vstopnice na koncert, ki ga prirede dne 22. t. m. v gledališču »Politeama Rosseti« in v podporo za zidanje novega zvonika sv. Marka v Benetkah. »Pro S. Marco e Divo Sansonino«, to je parola za to nameravano slavnost.

Mi nimamo nič proti temu, ako oni hočejo pošijati denar v tujo državo, mesto da bi ga podarili v dovršenje podjetje »cerkve« sv. Lovrenca v Rocolu. Mi bi tudi ne pisali o tej stvari, ko ne bi bili Lahi tako — recimo — drzni, da v oni in isti sapi proganjajo naša društva in vabijo Slované na svoje laško slavje!

Kako si vi velekulturni signori upate trkati na slovska vrata in prositi miloščne onih, katere neprenehoma zaničujejete in žalite? Ni-li to brezobraznost?!

Kakor pa vi posojujete nam, tako hočemo mi vnačati vam. Zito svetujemo vsem tržaškim Slovanom, naj zavrnejo omenjena povabila in listke in naj sploh ne gredo na zabave naših smrtih sovragov.

Klin s klinom! Kadar bomo mi apelirali na vas, da nam pomagete nabirati denar za Rusijo — tedaj nam lahko povrnejo to uslugo!

Profeli smo in objavljamo. Blagovolite sprejeti te vrstice, ki postavljajo postopanje g. prof. Comparè na izletu v Oglej v nekoliko drugačno luč, nego je orisan v petkovi številki »Edinost«.

Nočemo trditi, da dogodek z »Wacht am Rhein« ni resničen, ker, žalibog, odgovarja poročilo resnici. Pa omeniti treba, da g. Comparè tedaj ni bilo v gostilni.

Nekaj časa na to so zapustili dijaki gostilne in si ogledali mesto, posebno katedralo in zvonik ter so se vrnili potem vsak v svojo gostilno. Pri »Aquila nera« se je zbralo nekoliko šesto- in četrtošolcev v stranski sobi, kjer se je kmalu razvila živahna zabava. Peto se je tudi in ker so bili vsi Slovenci, seveda slovensko.

Vstopil je g. pr. Comparè in menil, naj gredo v dvorano k drugim, da bo zabava občna, medé da bo dijakom druge narodnosti prijalo slišati lepo petje. Ali zmotil se je. Ko so začeli dijaki peti in ko je on bil po opravlilu odsoten, in je bil le prof. Stark v dvorani, začeli so sikati. Prof. Comparè se je povrnil in čuvsí sikanje, se je zelo razjezil.

»Wenn Sie glauben Demonstrationen zu machen«, je dejal — sikajočim — »so bleiben wir lieber zuhause«. »Lassen sie sie singen! Gleiches Recht für Alle!« Na to se

je obrnil k slovenskim dijakom in želé mir rekel :

»Singen sie halt deutsch, damit sie alle verstehen.«

Gospod dopisnik povdarja, da se kaže g. Comparé slavofóbnega.

Ni naša stvar, kakor dijakov, da bi razpravljali o tem. Nam je le do tega, da prikazemo gornji slučaj v pravi luči.

Sploh pa prosimo, da bi javnost uvaževala ravno to, kako težaven je dijaški stan že sam po sebi in kako mučno je za dijake, ako obstoji med njimi in profesorski napetost. Nekateri.

Ricciotti Garibaldi! Kdo in kaj je ta? prče kedo. Kdo je ta sedanjí Garibaldi? Da si ne bo nikdo razbijal glave s tem uprašanjem, hočemo spregovoriti par besed o tem — velikanu! Ricciotti Garibaldi je sin onega »slavnega« Garibaldija, ki se je leta 1870. skrival se svojimi rudečeraženiki po francoskih zemljah in ki je pomagal Francozom do — poraza! Slaven je bil ta mož — kakor so slavni napr. njega nekdanji sobojevniki: Mauroner in Rašković — pardon: Raškovič je bil le kuhar pod Garibaldijem! Je li bil kuhar slaven ali ne — nam ni znano! Sin pokojnega Garibaldija je pa res slaven — v zadnji turško-Grški vojni je pomagal Grkom in se je, kakor so nam poročali očevidci (bilo je pod njegovo »komando« tudi par Slovencev), odlikoval v — bežanju!

Slaven je ta junak tudi zato, ker se je že večkrat pripravil, da naškóči naše istrsko obrežje! Ta »slavni« mož že zopet grozi! V »Giornale di Sicilia« namiguje na velike priprave, ki da so že blizu dovršene za nas kok na — Avstrijo!! Mi smo imeli srečo in »čast«, da smo od blizu občudovali tega »velikana«, a nam (da govorimo resnice) ni kar nič imponiral. Ako pa hoče si osvojiti — recimo naš Trst — naj le pride; za polento že ša dobí, in pa tudi še kaj — poverhu!!

Velika Ciril Metodijeva veselica. — Zidovi so se tresli včeraj v »Sokolovi« dvorani, ko so dajali Tržaški Sloveni odduška svojim srčnim čutom za ubogi hrvatski narod. In kako je gremelo zvečer v gledališču, ko je vojaška godba zaigrala ono veličastno pesem »Lepa naša domovina«! Kako se bo pa dne 5. julija razlegalo, ko bo gromelo iz tirošev slovenskih in hrvatskih pra »Slovene i Hrvat«? Kdo ne vidi že v duhu našega starosta Bartelja, pod čegar spretnim vodstvom nam bo mogoče dati izraza našim srčnim čutilom?

Velika Ciril Metodijeva veselica. — Vstopnice za to veliko narodno veselico so že tiskane. Vsa pevsko društva prosimo, naj prijavijo število svojih členov tajniku tržške moške podružnice družbe sv. Cirila in Metodija, g. Ant. Stembergerju, da jim pošljemo ustoppnice, ker brez ustoppnic ne bo mogel nobeden na vrt. Ustoppnice je pripravljenih 10.000.

Dramatično društvo v Trstu sklène svojo letnjo sezono z dvema predstavama, ki boste Binkoštno soboto, dne 30. v Narodnemu domu v Barkovljah in Biakóštno nedeljo dne 31. maja t. l. v gledališču Fenice, na katerih bo gostovala sedmorica odličnih členov ljubljanskega gledališča. V soboto bodo predstavljali gostje zelo zanimivi igrokaz v 3 dejanjih »Ženski Otloc«, v nedeljo pa se uprizaro narodno igro v petih dejanjih »Deseti brat«, v kateri boje sodelovali ljubljanski gostje in tržaški diletantje. Odbor upa, da stem ustreže vsestranski slavnemu občinstvu, katero toli simpatično zasleduje delovanje in razvoj našega velevažnega dramatičnega društva, ter da s tema uprizaritvama sklène vredno prvo leto svojega obstanka katero je toli lepo in srečno začelo in nadaljevalo.

Slavnost v Ajdovščini. Odbor za prireditve velike slavnosti v Ajdovščini nam naznanja, da so svojo udeležitev do sedaj prijavila sledeča društva :

Pevsko društvo »Kolo« iz Trsta korp. rativno z zastavo, Telovadno društvo »Sokol« iz Trsta korporativno z zastavo, Telovadno društvo »Sokol« iz Gorice korporativno, Telovadno društvo »Sokol« iz Idrije korporativno z zastavo, Telovadno društvo »Sokol« iz Prvačine korporativno, Telovadno društvo »Sokol« iz Solkana korporativno, »Slovensko podporno in bralno društvo« iz Gorice, korporativno z zastavo, »Pevsko in glasbeno društvo« iz Gorice, korporativno, »Bralno in pevsko društvo« iz Dornberga, korporativno, »Tambursko društvo« iz Dornberga, korporativno, »Pevsko društvo« iz Rfenberka,

korporativno, »Bralno društvo« iz Brjija korporativno, »Veteranski oddelek« iz Kamenj, korporativno, Bralno in pevsko društvo »Čaven« iz Skrij, korporativno, »Bralno in pevsko društvo« iz Dobravelj, korporativno, »Bralno društvo« na Cesti, korporativno, »Bralno in pevsko društvo« iz Vel. Žabelj, korporativno, »Rokodelsko podporno društvo« iz Lokavea, korporativno z zastavo, Pevsko in bralno društvo »Lipa« iz Slapa, korporativno z zastavo, Bralno društvo »Triglav« z Goč, korporativno z zastavo, »Prostovoljno gasilno društvo« iz Št. Vida, deputacija, Pevsko društvo »Školj« iz Šmarij, korporativno, Bralno društvo »Hubelj« iz Ustja, korporativno, Društvo »Edinost« iz Ajdovščine, »Rokodelsko podporno društvo« iz Ajdovščine, korporativno z zastavo, »Pevsko društvo« iz Šturij, korporativno, Tambursko društvo »Danica« iz Šturija, korporativno, »Pevsko in bralno društvo« iz Ajdovščine, korporativno, »Bralno društvo« iz Sv. Križa, korporativno.

»Slovenski agrarce za Madjare«. — Pod tem naslovom priobčuje »Slovenec« odgovor na naš članek z istim naslovom ter nas pozivlja, naj ta odgovor ponatisnemo v »Edinosti«. »Slovenčev« želji ustrežemo jutri.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani naznanja, da se iščejo potom posredovalnice od strani gospodov trgovcev naslednje moči v nameščenju :

1 kontorist za Ljubljano, 2 pomočnika špec. stroke za Ljubljano, 1 pomočnik špec. stroke za deželo, 2 pomočnika manufak. stroke za Ljubljano, 1 pomočnik manufak. stroke za Celovec, 1 blagajničarka za Ljubljano, 1 blagajničarka za deželo in 1 učenec za manufak. trgovino v Ljubljani.

Od strani nastavljenecv iščejo naslednji službe :

3 pomočniki špec. stroke, 1 pomočnik manufak. stroke, 1 pomočnik mešane stroke, 2 pomočnika špecerij-ke in manufak. stroke, 3 pomočniki špec. in želez. stroke in 1 kontorist za mesec oktober.

Klub slovenskih agronomov na Dunaju. Izvoljeni so bili: Predsednikom: cand. agr. Rado Lah, podpredsednikom: kult. tehn. Franjo Papež, tajnikom: stud. agr.: Josip Hole, blagajnikom: stud. forest. Franjo Pahernik in preglednikom: cand. forest. Janko Urbas.

Rado Lah,
t. č. predsednik.

Dražbe premičnih. V torek, dne 19. maja ob 10. uri popoldne se bodo valed naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vrče sledeče dražbe premičnih: ulica Giulia 11, hišna oprava, sveder; zigata del Moro 5, kočija, 2 mizarski klopí; ulica Sette Fontane 32, kočija in konj; ulica Farneto 14, sveder; ulica dell'Istria 607, hišna oprava; ulica Erta 11, tokarnica; ulica Fescolo 2, hišna oprava; ulica Geppa 7, hišna oprava in železna blagajna; ulica Rapicío 2, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 12.2, ob 2. uri popoldne 17.5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.5. — Danes plima ob 11.55 predp. in ob 10.55 pop.; oseka ob 6.3 popoldne in ob 5.42 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Bralno in pevsko društvo v Dolini** priredi na Binkóštni ponedeljek dne 1. junija t. l. veselico na planem s precej obširnem sporedom, ki se pravočasno objavi. Pozneje, v juliju ali avgustu, pa bo slavilo to društvo svojo petindvajsetletico ter blagoslovi novo društveno zastavo. In to slovošnjostjo hoče slaviti vsa Dolina tudi petindvajsetletico velikega tabora, katerega je bilo priredilo polit. društvo »Edinost« dne 23. oktobra 1978. v Dolini. Zato bi morda bilo umestno, da tudi polit. društvo o tej priliki proslavi oni pomembni dan v Dolini ter stopi v ta namen v dogovor z županstvom in društvom »Vodnik«.

× **Dogodki v škofiji tržaško-koperški.** Iz Grožnjana pišejo »Naši Slogi«: »Že je minolo 6 mesecev, odkar smo izročili presv. škofu prošnjo, da nam povrne naše pravice v cerkvi obzirom na naš jezik, in on nam je že tedaj objubil svojo pomoč. Alina žalost svojo vidimo, da tudi škofje ne držijo nič več do svoje besede! Rečeno nam je bilo sicer od strani škofijskega ordinarijata, da je dobil naš župnik naloge in dekrete — ali on

mara za to kakor za lanski sneg. On gre dalje svojim potom, ne oziraje se na naše prošnje, ne na škofove dekrete. Tukajšnji liberalci se hvalijo, da je župnik dobil nalog, ali on da ne stori tega, tudi če se škof na glavo postavi. Od koga da so Italijani izvedeli to, tega ni težko uganiti.

V Velikem tednu sta A. S. in M. C. kolovratila po naših selih, nabiraje podpise in križe. A govorila sta kmetom, da nabirata podpise za prošnjo, naj bi župnik Vasselli še nadalje ostal v Grožnjanu, v resnici pa je bila to prošnja, da se hrvatska propoved popolnoma odpravi iz naše cerkve. Našli so nekaj neumnih in neukih kmetov, ki so podkrižali to prošnjo, ki je menda odpotovala v Trst. To je prosta goljufija, radi katere naj bi sleparja izročili sodišču! Škofijski ordinarijat sam bi moral uvest. preiskavo.

P. S. Pozneje smo doznali, da je rekel g. župnik, da se niti krščanski nauk za otroke v cerkvi ne bo več poučeval v našem jeziku in da bi on raje odstopil, nego da bi propovedoval v našem jeziku. Da li je to res — o tem naj poizvedujejo gospodje na ordinarijatu.

»Za Riemanji Rodik!« Pod tem naslovom nam pišejo, da je nedavno umrl v Rodiku c. k. gozdar. Naš dopisnik naglašja, da g. župnik v Rodiku ni hotel pokopati pokojnika, ali ne pripoveduje nič o vzrokih temu! Pač pa naglašja, da je pokojnega gozdarja pokopal župan rodiški.

Ker nimamo nikarih drugih obvestil o tem slučaju, se moramo tudi vzdržati vsake sodbe.

Razne vesti.

Dr. Karol Chodounsky, vseučiliščni profesor v Pragi, slavi danes svojo šestdesetletnico. Spominjati se je njega tudi nam Slovincem, ko je posvetil prof. Chodounsky ravno nam mnogo plodu svoje trudaljubivosti zanimajoče se z vso vnemo za naše kraje, za naše gorovje. Cenimo si v njem ustanovitelja češke podružnice Slov. plan. društva, s katero je povzburil v Čelih poznavanje in zanimanje za naše planine, cenimo si pa v njem tudi gorkega prijatelja slovenskega naroda, med katerim mu je ljubo živeti. Naj mu je dano, priti še mnoga leta med nas, našem ljudstvu v prebujo in njemu samemu v radost!

Loterijski številke, izžrebane dne 16. maja:

Line	88	48	5	45	43
Trst	63	53	61	76	81

Brzobjavna poročila.

Dogodki v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 17. (B) Cesar je vsprel danes predseennika poslanske zbornice, grofa Apporyja, v prvatai avdiijenci, ki je trajala eno uro.

Kulturni boj na Francozkem.

PARIZ 17. (B.) Na uhodu v cerkev Notre Dames de Plaisante, kjer je propovedoval neki kongregist, je prišlo nocoj do pretepa med katoliki in protiklerikalci. Bojevnikov je bilo kakih 2000. Katoliki so vsiklikali: Živela svoboda! Živeli duhovaiki! Tudi na drugih krajih je prišlo do spopadov. 2 protiklerikalec sta bila težko ranjena.

Potovanje grofa Gočssa.

MALI LOŠINJ 17. (B.) Namestnik grof Gočsa je prišel sinoči semkaj. Obiskal je načelnika oblasti. Potem predpopoldne Mali Lošinj, popoldne pa Veliki Lošinj ter se je popoldne o Ipeljal v Trst.

Izdajatelj in odgovorni urednik **FRAN GODNIK.**
Lastnik konsorcij lista »Edinost«.
Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalj, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsina in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in brobno
Cenike razpošilja franko

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrletnih anticipatnih obrokih. Najmanja objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodcih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavarno »Commercio« kjer je shaflišče Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Svoji k svojim!
ZALOGA
pohišstva
dobro poznano
tovarne mizarske zadrugs v Gorici (Solkan) vpisane zadrugs z omejenim poroštvom
prej **Anton Černigoj**
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohišstva primorske dežele. Solidnost zajamčena, kajti les se osušil v to nalaše pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, modern sestav. Konkurenčno cen.
Album pohištev brezplačno.

Tovarna pohišstva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 25. A. (v lastni hiši)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Iustrovan cenik brezplačno in franko.

Na znanje!

Podpisani naznanja slav. občinstvu, da se je dne 16. t. m. preselil se svojo delavnico iz ul. Giulia št. 32 - v ul. Zovenzoni št. 4, pod firmo **Josip Rože in drugi.**

Trst, 16. maja 1903.

Josip Rože, mizarski mojster.

Ženitbena ponudba.

Državni uradnik, prijetna zunanosti, dobrončen in miren, udovec 43 let, z dvema ljubima deklicama, se želi zopet poročiti z gospico ali vdovo od 30 let naprej. Pogoji ljubezen do otrok in nekaj doter primerna izobrazba.

Diskretnost zagotovljena.

Resna in ne anonimna ponudba naj se pošljejo na upravo lista »Edinost« pod šfro »Domovinstvo«.

Anton Skerl

mehnik

Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Intenacionalna godba in petje.

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijeliteta :

• Priprave za točenje piva. •

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

Zahtevajte povsod

voščilo (biks)

v korist družbe sv. Cirila in Metoda se dobi pri sledecih gg. trgovcih: Emil Cumar Trst in Općine, Vekoslav Plesničar ul. Stadion, Ivan Tomažič Barr. Vecchia, Ivan Prelog Barr. Vecchia, Josip Urdich ul. Stadion, Matej Millonig ul. Ghega, v okolici: Fran Šuman, Anton Sancier v Šklednu; Skapin in Pirich, Anton Bak, Stanko Godina. Svetko Hanibal Skerlj pri sv. Ivanu; Ivan Čergol, Cognatí Ben., Josip Pertot, Anton Brumat v Barkovljah; Jaka Štoka na Kontovelju, Josip Gustinčič, Ivan Seles pri sv. Križu, Ivan Fr. Mahnič v Bazovici.
Glavna zaloga:
tvrdka J. Drufovka v Gorici.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje poslopa in premičnine prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljše sloves, koder posluje

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Br. 1786.

Oglas!

Ovime se daje na sveopće znanje, da će se dne 30. maja u subotu u 10 sati predpodne obdržavati u Uredu potpisanog občinskog glavarstva javna dražba glede zakupa gradnje novog zvonika u Vrhu.

Izključna cena 9964.74 K.

Ponude se imadu pismenu ili ustmeno, do 10 sati prije podne rečenog dana ovdje podneti i moraju sa jamčevinom od 10% providjeni biti.

Proračun kao i načrt gradnje rečenog zvonika jest u vrijeme uredovnih sati u ovom uredu izložen na svači uvid.

Buzet, dne 9. maja 1903.

Glavarstvo občine Buzet.

Antun Klarić
načelnik.

PREDNO KUPITE PERILO

blagovolite obiskati

veliko skladišče angleške platenine in kotenine
tvrde

Vittorio Gasperini

TRST — ul. Nuova 15. — TRST

kjer se prodaja po stalnih cenah z 10% odbitkom.

Kdor nakupi blaga za 10 K vdobi poseben dar.

VZORCI SE NE DAJAJO.

Albert Brosch

TRST - Ul. S. Antonio 5. - TRST
kožuhar in izdelovalec čepic.

ODLIKOVAN NA RAZSTAVI v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in čepic za civilne in vojaške osebe.

Izkušnje vse p prave najhitreje in ekonomično. Shranjuje kožuhovino in miske obleke ter jamči za vsako škodo proti molem in ognju.

Prodaja manufakturnega blaga SALARINI

v ulici Ponte della Fabra št. 2.

in podružnic

„Alla città di Londra“

ulica Poste nuove št. 9. (Brunerjeva hiša)

Velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4. do 12. sukneve jope z velikim izboru od gl. 3. do 8. zimске močne — čudšite jope z ovratnikom od astrahana od gl. 5 — 14, ravno take podšite s kožuhovino po gl. 12. 2. Površne sukneje v velikem izboru od gl. 18 — 3. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene blače od gl. 2.50 — 4.50, finejše od gl. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gl. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleškina (zlojdeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največje točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnik v ulici Poste nuove se sprejemajo izdelovanja obleko po meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Prodajalnica obuval G. Mayer Grego.

TRST. — Riborgo št. 19. — TRST.

Velikanski dohod za birmo.

Obuvala za pospode

črna, angleška po gl. 3.20, rumena, po gl. 3.50.

Spezialiteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.

črni ali rumena, angleška po gl. 3.50 nizki čevlji lakirani ali beli po gl. 1.90

Naročbe po meri.

Izbor oblek za moške in dečke.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli

CORSO 8.

Velikanski dohod za spomladni čas.

Obuvala za gospe

črna, angleška po gl. 3.20, rumena, po gl. 3.50

Spezialiteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.

črni ali rumena, angleška po gl. 3.50 nizki čevlji lakirani ali beli po gl. 1.90

Naročbe po meri.

Rujavi čevlji za moške ali ženske po gl. 2.50

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v zmislu gesla: Svoji k svojim!

Stavbinski natečaj.

Podpisana zadruga namerava zgraditi na svojem stavbišču, obszueu okroglo 32/33 m², na vogalu Corso Giuseppe Verdt in Via Petrarca tronadstropni

„Trgovski dom“

po načrtih arhitekta g. dr. Maksa Fabiani-ja na Dunaju. V ta namen razpisuje tem potom dražbo vseh stavbinskih del.

Gospodje stavbeniki, ki se hočejo udeležiti natečaja, dobe v zadržnem uradu po 2 iztisa slavbenega popisa. — Pogoji in načrti so v zadržnih prostorih na vpogled.

Ponudbe je vložiti najdalje do 15. junija t. l.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga z neomejenim jamstvom v Gorici.

Gulielmo Brod & Co

poznana trvdka s

POHIŠTVOM

najelegantnejše vrste

ZAJAMČENE KAKOVOSTI

po najnižjih cenah

Via S. Giovanni št. 14

TRST vogal Piazza S. Giovanni.
KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

Urar F. Pertot

— TRST —

ulica dele Poste 1, vogal ulice Carintia. Prodaja srebrne ure od 3 gl. naprej, zlate ure od 8 gl. naprej. Velikanska množina ur za birmo. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d.

Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

svoje škropilnice proti peronospori, priznana najboljša in druge gumijevе trakove za cepljenje trt, take, kakoršnje je prodajala kmetijska in vrtnarska družba; orala, mlatilnice, slamorenice, stiskalnice in sploh vse stroje in orodje za kmetijstvo in oskrbnijstvo; pumpe za vsako rabo itd.

— Popravljamo tudi vse, najbolje. — Cenike pošljemo radovoljno na zahtevo.

ŽIVIC i dr.

v trgovinski ulici 2 (pri trgu vojašnice)

Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzliga.

Promet s čeki in nakaznicami.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obliacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Borzna naročila.